

Foto: Sara Jansson

Effektiv viceminister sparkas

Sydafrikas vice hälsominister Nozizwe Madlala-Routledge har fått sparken. Som skäl angav president Thabo Mbeki att hon har haft svårt att samarbeta med sina kolleger. Men politiska bedömare säger att Mbeki anser att Madlala-Routledge har brustit i lojalitet, inte minst i hiv/aidsfrågan.

MÅNGA, BÅDE NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT, har reagerat och kraftigt kritiserat presidenten. Kritikerna är eniga om att fler faktorer ligger bakom beslutet: viceministern satte igång processen med den nya nationella planen för att bekämpa hiv och aids när hälsominister Manto Tshabalal-Msimang blev sjuk för snart ett år sedan.

Hon kritiserade dessutom sjukvården och menade att den är en nationell katastrof sedan det visat sig att dålig utrustning och överarbetad personal på ett sjukhus i East London lett till att antalet dödfödda barn var extremt högt. Och i juni deltog hon i en konferens i Spanien om aidsmedicin utan att först ha frågat presidenten om lov. (Den resan för 312 000 kr måste hon nu betala med egna pengar). Även hennes öppna inställning till hiv (hon gjorde till exempel en hiv-test offentligt), hennes starka agerande i frågan och hennes frispråkighet har känts hotande både för presidenten och hälsoministern.

FLERA KRITIKER, BLAND DEM *Treatment Action Campaign*, TAC, menar att Mbekis agerande visar att han fortfarande inte tar hiv och aids på allvar och är rädda för att det nu kommer att bli svårt att genomföra den nya nationella aidsplanen.

Och på ledarsidorna i magasinet *The Lancet* skriver man: "Det finns många orättvisor i behandlingen av Madlala-Routledge. Den mest oroväckande är att i ett land där över 1 000

människor dör varje dag från hiv/aids, har Mbeki nu satt ett frågetecken kring regeringens engagemang i den plan för att bekämpa hiv och aids som Madlala-Routledge drev igenom och därigenom gjort det möjligt att förneka rätten till liv för en stor del av befolkningen."

Många anser dessutom att fel hälsominister avskedats och en tidning skriver att Tsabalala-Msimang är den sämsta ministern någonsin.

Vissa bedömare menar att avskedandet gör Mbeki sårbar inför regeringspartiets konferens i december. Vill Mbeki fortsätta som ordförande för ANC kan det bli svårt då han kan ha förlorat många förtroende.

NÅGRA DAGAR EFTER PRESIDENTENS BESLUT gav TV-nyheterna en förklaring till varför Madlala-Routledge sparkats: det finns en lojalitet mellan presidenten och hälsoministern från den tid de båda tvingades i exil på grund av apartheidregimen. De lämnade Sydafrika samtidigt och banden mellan dem är så starka att de aldrig skulle svika varandra.

Det betyder att om Mbeki tycker att vice hälsoministern går för hårt fram, får mer stöd från allmänheten än hälsoministern, och skadar hälsoministerns rykte, avskedar han, av lojalitetsskäl, viceministern.

MARI DAHL ADOLFSSON

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.